

HORIZONTAL FACILITY ЗА ЗАПАДЕН БАЛКАН И ТУРЦИЈА 2019-2022

МЕХАНИЗАМ ЗА КООРДИНАЦИЈА НА ЕКСПЕРТИЗИ – ПРЕГЛЕД



Обезбедување правда

Борба против економскиот криминал

Борба против дискриминацијата и заштита
на правата на ранливите групи

Слобода на изразување и слобода на медиумите

Механизам за координација на експертизи

<http://horizontal-facility-eu.coe.int>

Финансирано
од Европската Унија и
Советот на Европа



EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Имплементирано
од Советот на Европа

Horizontal Facility за Западен Балкан и Турција (Horizontal Facility II) 2019-2022 е програмата домаќин на Механизмот за координација на експертизи.

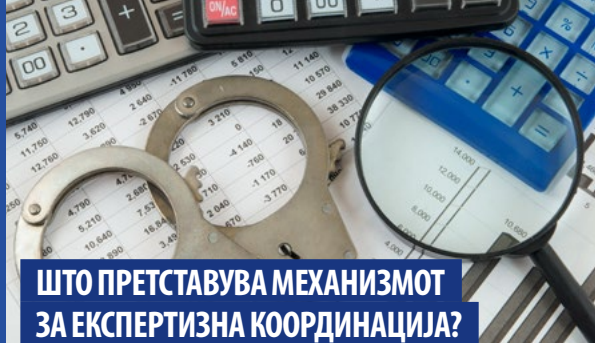
Станува збор за втората фаза на иницијативата за соработка на Европската Унија и Советот на Европа која има за цел да им помогне на Албанија, Босна и Херцеговина, Косово*, Црна Гора, Северна Македонија, Србија и Турција да се усогласат со стандардите на Советот на Европа и правото на ЕУ во рамките на процесот на проширување.

Инструментот се надградува врз резултатите од првата фаза, која се одвиваше од 2016 до 2019 година, со пошироки тематски области, како што се: обезбедување на правда; борба против економскиот криминал; борба против дискриминацијата и заштита на правата на ранливите групи (вклучувајќи ги и ЛГБТИ, малцинствата и Ромите) и слобода на изразување и слобода на медиумите.

Horizontal Facility II ја поддржува земјата-корисник преку комплементарен двократен приод:

- ▶ техничка соработка скроена така што да се постигне зголемена сообразност со европските стандарди, и
- ▶ обезбедување ад хок совети и експертиза како одговор на барањата за законодавна анализа и сродна помош преку Механизмот за координација на експертизи (МКЕ).

* Оваа ознака е без предрасуди кон положбата или статусот, и е во согласност со Резолуцијата на Советот за безбедност на Обединетите нации бр. 1244 и Мислењето на Меѓународниот суд на правдата за Декларацијата за независност на Косово.



ШТО ПРЕТСТАВУВА МЕХАНИЗМОТ ЗА ЕКСПЕРТИЗНА КООРДИНАЦИЈА?

Механизмот за координација на експертизи (МКЕ) е алатка со која Советот на Европа обезбедува експертиза за законодавството и совети за политиките како одговор на конкретни барања. Механизмот е дел од програмата за соработка на Европската Унија и Советот на Европа, Horizontal Facility за Западен Балкан и Турција II (во понатамошен текст: Horizontal Facility II).

КОЈ Е ДЕЛОКРУГОТ НА МКЕ?

Географски, МКЕ ги опфаќа Албанија, Босна и Херцеговина, Косово, Црна Гора, Северна Македонија, Србија и Турција.

Во делокругот на работата спаѓаат експертските совети за прашања поврзани со законодавството и политиките, вклучително и процена на усогласеноста на законодавните и/или политичките документи со стандардите на Советот на Европа, во следниве области:

- ▶ обезбедување на правда;
- ▶ борба против економски криминал;
- ▶ борба против дискриминацијата и заштита на правата на ранливите групи;
- ▶ слобода на изразување и медиуми;
- ▶ уставни прашања, кои спаѓаат во доменот на надлежностите на Европската комисија за демократија преку правото (попозната како Венецијанска Комисија).

КОЈ МОЖЕ ДА ПОДНЕСЕ БАРАЊЕ ВО РАМКИТЕ НА МКЕ?

— Министрите (и другите членови на владата) или претседателот на парламентот на земјата-корисник може да поднесат барање за експертско мислење во рамките на МКЕ.

— Освен тоа, конкретно за прашањата кои спаѓаат во доменот на надлежностите на Венецијанска Комисија, органите на Европската Унија и на Советот на Европа (т.е. Генералниот секретар, Комитетот на министри, Парламентарното собрание и Конгресот на локалните и регионалните власти) исто така може да поднесат барање за помош преку МКЕ. Уставните судови исто така, може да поднесат барања за издавање на *amicus curiae* упатства од Венецијанската комисија.

КАКО ДА СЕ СОСТАВИ БАРАЊЕТО И КАКО ИСТОТО СЕ ОБРАБОТУВА

— Барањата се упатуваат напишено по пошта или факс до Генералниот секретар на Советот на Европа, Марија Пејчиновиќ Буриќ. Барањата кои подразбираат експертиза од Венецијанската комисија може да се упатат и директно до Претседателот на Венецијанската комисија, Џани Букикио.

— Барањата, по можност, треба да вклучуваат што е можно повеќе детали, вклучувајќи го и називот и видот на законодавниот или политичкиот документ за кој се бара експертизата, причините за барање на експертизата или за изменување на законот односно политиката, и предвидениот временски распоред за усвојување на новиот законодавен или политички документ (или изменување на постојниот законодавен или политички документ), по добивањето на побараната експертиза.

— Откако ќе го примат, соодветните субјекти во Советот на Европа го обработува барањето. Иако Советот на Европа сака да ја испорача побараната експертиза што е можно поскоро, точната временска рамка се дефинира во консултација со подносителот на барањето.





КОИ СЕ КРИТЕРИУМИТЕ ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА БАРАЊЕТО?

- Барањето за МКЕ мора да ги исполни сите следни критериуми. Барањето:
 - ▶ мора да биде составено од член на владата или претседателот на парламентот или, доколку се однесува на *amicus curiae* мислење, од уставниот суд на Албанија, Босна и Херцеговина, Косово, Црна Гора, Северна Македонија, Србија и Турција (или може – во случај барањето да се однесува на експертиза од Венецијанската комисија – да биде составено од Европската Унија или Генералниот секретар, Комитетот на министри, Парламентарното собрание или Конгресот на локалните и регионалните власти);
 - ▶ мора да спаѓа во доменот на експертиза на Советот на Европа;
 - ▶ мора да спаѓа во следниве тематски области: обезбедување на правдата; борба против економскиот криминал, борба против дискриминацијата и заштита на правата на ранливите групи; слобода на изразување и медиумите; уставни прашања кои спаѓаат во доменот на надлежноста на Венецијанската комисија;
 - ▶ не може да се одобрат во форматот на една од тековните активности на компонентата за техничка соработка на Horizontal Facility.

КАДЕ ДА СЕ АДРЕСИРА БАРАЊЕТО?

■ Барањето за МКЕ може да се достави по пошта или факс до Генералниот секретар на Советот на Европа:

- ▶ Marija Pejčinović Burić
Secretary General of the Council of Europe
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex, France – Факс: + 33 3 88 41 27 99
Интернет страница: www.coe.int/en/web/secretary-general/private-office

■ Барањата за МКЕ кои подразбираат експертиза од Венецијанската комисија може исто така да се пратат по пошта, е-пошта или факс до Претседателот на Венецијанската комисија:

- ▶ Gianni Buquicchio
President of the Venice Commission
Council of Europe
67075 Strasbourg Cedex, France – Факс: +33 3 88 41 37 38
Е-пошта: venice@coe.int

Примери за поддршката што се дава во рамките на МКЕ (2016-2019)

- ▶ Уставниот суд на Албанија побара **amicus curiae осврт врз Законот за постапувањето со имот и финализирањето на процесот на обесштетување на имот**. Освртот беше усвоен од Венецијанската комисија на 14-15 октомври 2016 година, што го поплучи патот кон усвојувањето и спроведувањето на клучните закони.
- ▶ Во Босна и Херцеговина, Советот на Европа обезбеди правна експертиза во април 2018 година за **Законот за правата на жртвите на тортура**, на барање на Министерството за човекови права и бегалци.
- ▶ Во Црна Гора беше дадено мислење за одредбите кои се однесуваа на човековите права во нацрт-**Законот за странци**. Законот, кој беше усвоен во февруари 2018 година, овозможи подобра рамнотежа помеѓу одредбите за безбедност и одредбите со кои се гарантираат човековите права на лицата кои мигрираат, во согласност со Европската конвенција за човековите права и судската пракса на Европскиот суд за човекови права.
- ▶ Министерството за труд и социјална политика на Северна Македонија побара поддршка во изработката на **Законот за спречување и заштита од дискриминација**. По мислењето дадено од Венецијанската комисија, усвоено на нејзината пленарна седница на 16-17 март 2018 година (CDL-AD(2018)001), Законот беше усвоен во март 2019 година, при што значајно беше воведувањето на родовиот идентитет како основа за дискриминација.
- ▶ Поддршка беше обезбедена и за подобрување на нацрт-измените на **Уставните одредби за правосудството** во Србија. Венецијанската комисија усвои мислење во јуни 2018 година (CDL-AD(2018)011), што отвори неколку прашања коишто требаше да се разрешат. На својата пленарна седница во октомври 2018 година, Венецијанската комисија констатира дека Владата на Србија ги испочитувала нејзините препораки во ревидираниот нацрт на Уставот.

MORE INFORMATION

<http://horizontal-facility-eu.coe.int>

 [jp.horizontal.facility](https://www.facebook.com/jp.horizontal.facility)

 [@CoE_EU_HF](https://twitter.com/CoE_EU_HF)

КОНТАКТ

Horizontal Facility Co-ordination Team
Office of the Directorate General of Programmes
Council of Europe
Avenue de l'Europe F-67075 Strasbourg Cedex, France
E-пошта: Horizontal.Facility@coe.int

“Horizontal Facility за Западен Балкан и Турција 2019-2022” е заедничка иницијатива на Европската унија и Советот на Европа која им овозможува на корисниците да ги исполнат своите реформски агенди во областа на човековите права, владеење на правото и демократијата и да се придржуваат кон европските стандарди, вклучително и кога е соодветно во рамките на процесот на проширување на ЕУ. Оваа тригодишна програма опфаќа активности во Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Северна Македонија, Србија, Турција, како и Косово* и ја спроведува Советот на Европа од мај 2019.

** Оваа ознака е без предрасуди кон положбата или статусот, и е во согласност со Резолуцијата на Советот за безбедност на Обединетите нации бр. 1244 и Мислењето на Меѓународниот суд на правдата за Декларацијата за независност на Косово.*

Советот на Европа е водечка организација за човековите права на континентот. Таа има 47 држави членки, вклучувајќи ги сите членки на Европската унија. Сите држави членки на Советот на Европа ја потпишаа Европската конвенција за човекови права, која претставува меѓународен договор за заштита на човековите права, демократијата и владеењето на правото. Европскиот суд за човекови права ја следи примената на оваа конвенцијата од страна на државите членки.

www.coe.int

Земјите членки на Европската Унија одлучија да ги поврзат своите знаења, ресурси и судбини. Заедно тие изградиле зона на стабилност, демократија и одржлив развој, истовремено одржувајќи ја културната разновидност, толеранцијата и индивидуалните слободи. Европската Унија се залага за споделување на своите постигнувања и вредности со држави и народи и надвор од нејзините граници.

www.europa.eu

Финансирано
од Европската Унија и
Советот на Европа



EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Имплементирано
од Советот на Европа